ANUL I. No. 2.
UN EXEMPLAR 5 Lei
Februarie 1935

REVISTA MEA

Revistă literară critică şi de cultură generală

APARE LUNAR
Anul I. No. 2.– Februarie 1935

Director şi Redactor resp.: *MARTA D. RADULESCU*
Cluj, Str. Mico No. 7.

Abonament: 60 Lei anual
Autorităţi: 100 Lei anual
In străinătate dublu

ISRAEL LA REDACŢIE

Invazie de figuri istorice

Redacţia „Revistei mele" a primit azi o impozantă delegaţie: d. Vlad Ţepeş (alias Israel Spiesser), dela „Spiritul românesc", cu soţia sa Doamna Despina Ţepeş — fosta mea colegă Raşel Rozenblut —; însoţiţi de d. Ernest Vladimirescu (zis Ezechiel Zupfer, zis Kiebitz) prim redactor la „Credinţa României" şi de d. Michael Levy-Stareţul, marele esseist, ziarist, sociolog (cam comunist, cu cazier la Siguranţa generală, implicat în procesul Vârzaru) şi director al ziarului „Unirea tricoloră".

— Ce-mi procură onoarea vizitei Dv? întreb eu, după prezentările şi complimentele de rigoare.

După ce-şi potrivi ochelarii pe nasul acvilin şi pistruiat, d. Ernest Vladimirescu Preciză:

— Dorim să vă luăm un interviev, Dv. şi tatăl Dv.

— Sunt de părere să începeţi cu dânsul. Un moment vă rog... Constantine chiamă pe tata. D-nii doresc să-l intervieveze.

Se aude, pe culuoar, vocea cam impresionată a devotatului Constantin.

— Dom' Profesor, Dom' Profesor! Au venitără nişte ăia, unu' care zice că e Vlad Ţepeş şi altul cică Vladimirescu şi nu ştiu ce zice că vrea să facă. Vă roagă Domnişoara să daţi fuga pân'acolo că nu-i lucru curat.

Tata se iveşte în adevăr, grăbit, cu un argument electoral în mână. Văzând însă cu cine are afacе, surâde şi întoarce capul către credinciosul care-l însoţea îngrijorat.

— Poţi să te duci, Constantine.

Alte prezentări.

— Domnule Profesor, am venit să vă cerem câte un interviu, la Domnişoara şi Dv. privitor la revista pe care o scoate şi la care vedem că sunteţi principalul colaborator.

— La rubrica indigestă.

— Şi am dori să începem cu Dv...

— De ce nu cu Directoarea?

— D-sa este acea care ne-a cerut să începem cu Dv...

— Cum s'ar zice, vă trimetem dela Ana la Caiafa.

— Ne permiteţi câteva întrebări?

Sunteţi antisemit, Domnule Profesor ?

— Să precizăm. Ca om de ştiinţă, îmi plac noţiunile clare. Dacă prin antisemitism înţelegi ura de rasă, provenind din antipatie înăscută împotriva a tot ce este evreu, răspund net: nu sunt şi nici nu pot deveni antisemit.

— Nici Domnişoara?

— Ea încă mai puţin decât mine.

— Cum se împacă atunci afirmaţia Dv. cu acuzaţiile nedrepte şi aţâţător antisemite din revista Domnişoarei?

Tata îşi măsoară surâzând interlocutorul, în vreme ce-şi răsuceşte tacticos o ţigară.

— Ai citit numărul 1 al „Revistei mele"? Provoacă ea la antisemitism, în sensul definit mai sus? Nu. Revista atrage atenţia asupra unei organizaţii antiromâneşti, asupra unei organizaţii pur semite, ostile naţionalismului românesc. Această organizaţie evreiască este cea huligană căci merge cu sălbătăcia atât de departe încât atacă şi vrea să distrugă pe un scriitor din cauza sentimentelor colateralilor scriitorului. Organizaţia, care a acaparat puteri neobicinuite în presa română e condusă de Dl Pauker, şeful vizibil. Acestea sunt faptele certe, evidente, precise. Puteţi infirma vreuna? Vă ascult.

— Dar iată, vă spun eu că aşa sunt sigur că greşeşte cum n'aveţi idee.

— O simplă afirmaţie nu elimină fapte certe. Aci nu e vorba de preţul de cost al unui cot de stambă, sau de valoarea filozofică a lui Bergson.

— Să admitem hai că d Pauker ar avea ce ar avea cu D-ra Rădulescu care l'ar fi supărat cu ceva şi că ar fi luat aşa unele măsuri mai puţin simpatice.

— Nu e cam eufemic?

— Se cuvine atunci să trageţi aşa concluzii din aşa o nimică toată, aţâţând lumea la progrom împotriva Adevărului?

— A deverului vrei să zici. Te rog să nu confunzi „verul" cu „dèverul", cel puţin când discuţi cu mine.

— Şi apoi chiar dacă Domnişoara poate face aşa o copilărie să se ia la luptă cu cea mai puternică organizaţie de presă din ţară...

— Iau act cu plăcere de această constatare în gura Dtale...

— Adică cum? De ce aşa „luaţi act"? Am zis eu ceva?

Dezaxat, Vlad Ţepeş a pierdut şirul ideilor. Vladimirescu îi sare numai decât în ajutor.

De ce colaboraţi la Revista Mea, Domnule Profesor ?

Şi glasul, nasul mare cât trâmbiţele Ierichonului, ochii albaştri cu pleoape roşii, părul roş şi pistruile, toate întreabă cu dedesubturi de perfidii şi de agresivă ironie.

— Explică-te. Ce vezi Dta curios aci?

— Dv. chimist cu greutate şi cu nume european, să scrieţi economie politică în primul număr al unei mici reviste literare — veţi recunoaşte — modeste şi probabil efemere..., pare cam ciudat. Dă de gândit...

— Efemeră în orice caz nu: o vom scoate cu orice sacrificii, căci avem de unde şi avem pentru ce s'o scoatem. Iar cât priveşte că e „primul" număr de revistă „literară şi fără însemnătate" îţi reamintesc numai atât: în primele 4 numere din „Gândirea", când au apărut la Cluj, am colaborat şi eu, tocmai cu articole de economie politică, finanţă şi sociologie, pe care le pot iscăli şi azi. Sunt deci în recidivă: după revista lui Cezar Petrescu, revista Martei...

— Nu asta am vrut să zic, Domnule Profesor, ci altceva: Cum se poate ca Dv., cu autoritatea Dv. morală, să patronaţi aşa o acţiune, împrumutând greutatea numelui Dv. unei reviste care chiamă o parte a populaţiei româneşti la luptă fratricidă împotriva celeilalte, contribuind în clipe deja aşa primejdioase, la aţâţarea spiritelor...

— Cum s'ar spune: „nu ţipa când te căţuie, că e subversiv şi primejdios pentru... tâlhari". Nu?

— Dv. şi Duduia râdeţi, dar nu-i deloc de râs.

— Dar eu nici nu râd. Numai Dşoara Directoare râde. Eu găsesc lucrul foarte serios. Şi pentru că întrebi, iată răspunsul:

— Eu am îndemnat-o să scoată „Revista Mea" să scrie ce scrie acum şi i-am promis sprijinul şi colaborarea mea timp de un an.

— Dumneavoastră?!

Consternare...

Şi acum trebue să colaborăm.

— Şi cum aşa? De ce asta?

— Vrei să ştii? Poftim:

Când m'am convins cu acte şi cu date, cu anchete şi informaţii care sunt iţele complotului împotriva ei, care sunt motivele şi scopurile urmărite şi cine le-a urzit, i-am spus fetii mele:

„Tu suferi consecinţele acţiunii mele politice, naţionaliste-româneşti. Pe tine se răzbună împotriva mea o organizaţie de presă evreiască, condusă de Dl Pauker.

Evreii sunt azi aproape atotputernici: au presa, editurile, librăriile şi agenţiile în mână. Ai de ales: ori mă renegi şi renegi idealurile generaţiei tale, scuipi şi batjocoreşti credinţa alor tăi..., şi cu acest preţ, te iartă, nu te mai atacă, ba chiar poate că te vor ajuta;

ori intri în luptă, luptă grea, cu un duşman care ai văzut ce poate, care nu alege mijloacele, care nu se dă înapoi dela nici o ticăloşie".

— Aţi vorbit Dv. fiicei Dv. aşa? întreabă consternat Vlad Ţepeş. Şi ce-a răspuns Domnişoara?

Tata îi priveşte zâmbitor.

— Atunci când e vorba să strunească un bidiviu nărăvaş şi primejdios, fiica mea care este o amazoană pasionată, îşi suflecă mânicele, face o cruce, pune mâna pe cravaşe şi „Cu voia lui Dumnezeu, go on"!

Deci mi-a răspuns: „Ce mai vorbă, Hallali! Cu o singură condiţie: să fii aliatul meu".

„E o datorie de onoare şi o datorie părintească, i-am raspuns eu. Aceasta cu atât mai mult cu cât „haita" ţi-a făcut omagiul să nu creadă că ai putut scri tu singură ce ai scris iar mie pe acela să-mi atribuie un talent literar tânăr ca al tău. Acestea trebuiesc privite în condiţiile de acum, ca un semn dela Dumnezeu că eu trebuie să-ţi sar întru ajutor şi că deacum încolo trebuie în adevăr să colaborăm laolaltă: le vom arăta nu numai cum scrie unul şi cum scrie celălalt, dar şi cum este când colaborăm în adevăr, noi amândoi: când se scrie cum scrii tu şi se ştie ce ştiu eu.

Cel puţin un an ai asigurată devotata mea colaborare şi publicistică şi bănească.

Şi care va fi atitudinea revistei Dumneavoastră?

— Vom suna toxinul de luptă împotriva trustului presei evreieşti duşmane nouă, pentru izgonirea evreilor din presa şi literatura română: evreii la presa idiş şi românii la presa lor.

— Domnule Profesor, Vă daţi seama că, în felul acesta, contribuiţi şi Dv. să aţâţaţi sufletele deja pline de ură împotriva unei părţi însemnate a populaţiei româneşti?

— Româneşti?! Să avem iertare, dle Ţepeş şi dle Vladimirescu.

— Cum, Dv. nu ne recunoaşteţi ca români?

— Nu. Nici când sunteţi purtători de domneşti şi străvechi nume. Proba că în toate cazurile am dreptate, e că aţi venit azi cum aţi venit şi procedaţi cum procedaţi. Cetăţeni? Da, dar minoritari... şi, din multe privinţe duşmanii cei mai primejdioşi ai naţiunii majoritare.

— Pentru Dumnezeu! Cum puteţi susţine aşa ceva? Dar e nelogic şi e împotriva tratatelor, care ştiţi bine că ne-a asigurat în constituţie drepturi egale.

— Aci vă vreau! Să constatăm mai întâi un lucru care vă priveşte: atunci când dau pe faţă pe evreul Pauker că a vrut să mă strângă de gât — băneşte şi literar —, sar „românii" Ţepeş, Vladimirescu şi Stareţul. Există deci solidaritatea de rasă — la Dv. nu la noi, — chiar când e vorba de acţiunea nedreaptă şi antiromânească a unui coreligionar. Lucrul este edificator cu privire la solidaritatea „naţional-evreiască", împotriva oricărei acţiuni naţional-româneşti. Iată un punct câştigat. Şi e determinant.

— Dar e natural ca...

Minoritarilor drepturi egale, dar să rămână minoritari.

— Zic eu că nu e natural? Dar dă-mi voie să continui, privind chestia de sus de tot: dela tratatele la care vă refereaţi adineauri..

Vă referiţi la tratate în ce sens? In acela că ele asigură minorităţilor credinţa, limba, cultura proprie,... proprie Domnilor! împotriva opresiunii naţiunii majoritare.

— Şi libertăţile cetăţeneşti! Şi drepturi egale...

— Evident, egale, dle Vladimirescu, egale dar nu mai mari decât ale noastre.

— Cum aşa? cerem noi drepturi mai mari decât ale concetăţenilor noştri?

— Da. Cereţi drepturi mai mari decât ale tuturor celorlalte minorităţi, precum şi dreptul implicit de a împiedeca desvoltarea noastră a majoritarilor.

— Asta este. Şi aşa ceva nu putea fi scris şi nu stă scris în nicio constituţie şi în niciun tratat decât dacă ar fi fost făcute de evrei.

— Mărturisim că nu înţelegem nimic.

— Zău? Sunteţi minoritari în acelaş sens ca saşii, şvabii, ungurii, bulgarii ori rutenii. Nici un tratat nu vă poate specifica drepturi altele decât ale lor. Puteţi oare ridica pretenţii mai mari?

— Pentru ce puneţi aşa o întrebare?

— Repet: pretindeţi drepturi mai mari ca alţi minoritari?

— Dacă întrebaţi aşa... nu.

— Nici n'aţi putea: sunteţi doar mai de curând şi în mare parte chiar proaspăt veniţi şi nu tocmai legal introduşi... Aşa dar să continuăm.

Sasul şi şvabul, ungurul etc. duc politica lor naţională, în limba lor şi o duc în evidenţă, deschis pentru interesele lor evidente şi cu nume de-ale lor. Ştim precis ce vor şi ce apără.

Ce ar fi dacă . . .

Ce-ar urma pentru noi când principalele noastre organe de editură şi de presă ar fi în mâna Dlui R. Brandsch sau a Contelui Bethlen? Când un Domn Mayer sau Arpad ar încerca, în presa românească, să ne dea lecţii de românism, începând cu alegerea de mitropolit până la stabilirea valorilor literare şi artistice naţionale, dela finanţă până la conducerea politică a partidelor româneşti?

Ce-am merita şi ce-am ajunge când am lăsa o minoritate să ne îngenunche, să ne exploateze, să ne exproprieze, să persecute elementele româneşti, să nu tolereze desvoltarea sentimentului naţional, uzând de represalii împotriva patriotismului majoritarilor?

Ce-ar însemna să poată să se amestece eficace, şi în continuu, în toate chestiunile noastre esenţiale, impunându-ne numai acţiuni potrivite intereselor lor streine?

Cum? n'ar trebui să reacţionăm, să ne apărăm? Ar putea fi considerată această încercare de desrobire naţională ca un act de ură împotriva naţiunii minoritare, care ne-a subjugat? Ar fi aceasta „huliganism"?

Am mai merita oare să trăim când am admite ca politica, cultura, arta, tot ce e specific şi esenţial naţional să ne fie dictate şi conduse de streini şi orientate de aceştia în conformitate cu interesele lor şi după directive dela Berlin, Budapesta sau Moscova?

Şi vreţi să ziceţi mă rog că noi..

— Da, spun şi dovedesc că la noi

încep să dicteze evreii.

— Noi?!

— Poftim dovada.

REVISTA MEA.

(Urmarea în numărul viitor).

PRINŢUL DIN KATMANDU

(Urmare.)

Când se desprinse, alături de zeul cerului, din pieptul pasării albastre, un frig pătrunzător, cum nu simţise niciodată îi înţepă mădularele goale şi îl îngheţă până 'n adâncurile fiinţei sale, iar pe nările lui văzu cu spaimă ieşind, răsuflări de fum. Sub picioarele lui praf de reci diamante scârţâia geros. Pe imaculatele albe întinderi se desluşea apropiate trei pagode de argint mat, înalte cât templul soarelui dela Katmandu şi tot ca ele chenărite de horbote ciudate, de jur împrejur.

Amintirea jurământului de credinţă îl făcu să-şi biruie spaima şi să urmeze senin şi încrezător pe elefantul divin, deşi tremura zguduit de fiori şi pieptul îi era încleştat de cumplite ghiare, iar prin ochii orbiţi şi prin fruntea cercuită parcă de fier pătrundeau săgeţi dureroase... dar uşa marei pagode i se deschise în faţă şi cu supunere urmă paşii cerescului călăuzitor. Cu zgomot poarta se închise în urma lor.

Cei trei zei erau la fel, în alb învesmântaţi, ca Indra, dar pe umerii lor purtau chipuri supraomeneşti de frumoase, cu păr de aur curat şi ochi de cer albastru sub frunţile înalte şi senine.

Intinzându-i cupa străvezie, cel dintâi îi zise:

— Ridică-te şi bea apa puterii şi credinţei, înainte de a porni pe drumul stelelor.

Şi băutura trandafirie, cu necunoscute arome îl pătrunse de o ciudată euforie, se simţi înţelept şi blând, se simţi încrezător şi plin de o caldă, nemărginită iubire către zei.

— Vei merge cu noi, să-ţi capeţi diadema pentru logodnica ta, zise cel deal doilea. Acum templul nostru se desparte de pământ, se ridică iar spre cerul de unde am venit.

Ochi galbeni şi roşi, luminoşi se aprindeau neliniştiţi pe pereţii templului şi săgeţi de aur şi de jade se mişcau în ei...

— Priveşte afară, prin fereastra templului, zise al treilea.

Ca un pătrar de lună imens, un corn de lumină orbitoare se arăta la picioarele lui, undeva departe în jos pe un cer negru presărat de pulbere de stele fără clipiri...

— Ce lună, Doamne, mare şi ciudată . . .

— Nu e luna, îl îndreptă zeul. E pământul pe care l'am părăsit, pământul care nu va mai fi pentru noi decât o stea printre stele...

El împreună mâinile.

— Dar Runa, Doamne?...

— Runa e acolo. Te-am luat cu noi în împărăţia stelelor, ca să facem din tine un înţelept, ca în drumul lung să înveţi să cunoşti o parte din marea tainelor; pentru ca după ce te vei înturna, să duci cuvântul înţelepciunii printre ai tăi, să semeni sămânţa binelui în suflete, să arunci sâmburi de lumină în besna minţilor înoptate. Acesta va fi preţul pe care ţi-l cerem pentru diadema de diamante a soţiei tale...

(Continuare în pagina 2-a).

Prinţul din Katmandu

(Urmarea din pagina 1-a).

Acum pământul era numai o steluţă, abia văzută lângă steaua mare a soarelui...

— E aşa de departe, murmură prinţul.

— Unei rândunele în zbor i-ar trebui cincizeci de mii de ani să ajungă acolo.

Şi inima prinţului se strânse...

— Ţi-e dor de Runa? îl întrebă cu blândeţe zeul. Ai vrea s'o revezi? Priveşte.

Il plecă cu ochiul pe o ferestruică şi prinţul o văzu, aievea. Desluşi mai întâi templul de marmură al lui Indra iar cum templu se apropia o văzu în pragul lui, cu ochii spre cer. Ea draga, ea Runa... îl privea... Aievea văzu cum bătrânul preot iese din templu, îi mângâie uşor creştetul, ridică şi el ochii spre cer şi-i spune ceva. Dar ea clatină din cap iar ochii înrouraţi privesc în sus, mai departe, cu dor, cu credinţă...

Iar prinţul se adâncea pierzându-se în contemplarea celei care în nemărginire, în eternitate îl aştepta... cu credinţă dincolo de cer, de viaţă şi de moarte...

* * *

Diadema!

O privea acum pe drumul reintoarcerii nu numai ca simbolul tainic al înţelepciunii, dar ca pe făgăduiala vie a revederii. Şi dacă nu mai putea vedea chipul Runei, ştia că ea îl aşteaptă cu acelaş dor nemuritor şi zilnic proaspăt ca şi al lui, iar când dedeparte, printre mii de stele, fiul lui Indra îi arătă pentru întâiaşi dată iarăşi steaua micuţă a pământului abia văzut în puzderia de stele, inima îi bătu pentru întâia oară neliniştită de dor şi nerăbdare... inima de înţelept al cerului rămăsese tânără iar dorul lui nestins...

* * *

Când pasărea albastră îl lăsă iarăşi singur de data asta, pe pajiştea din faţa templului, când simţi pentru întâia oara pământul ţării lui sub picioare, iar în lumina soarelui văzu templul lui Indra, neschimbat ca în ziua plecării, i se păru că a visat.

In prag, pe trepte nu era ea oare, fecioara în alb? Runa?

El grăbi paşii.

Da, în pragul templului, ea îl aştepta, ca şi cum i-ar fi ştiut venirea. Runa! Runa! Părea mai copilă încă, mai gracilă, mai fragedă... Ameţit de bucurie, cuprins ca de o slăbiciune, întinse braţele spre ea. Ci cum se scobora depe scările templului, venind parcă înfricată spre el, în ochii luminoşi ai celei ce se scobora citea mai mult decât dragostea, o mirare temătoare, o adorare nouă, supraomenească, supusă. Şi în loc să se arunce în braţele lui, Runa îngenunchie la câţiva paşi, împreunând mâinile în rugăciune.

— Prinţul meu, zeul meu, bine ai venit! murmură ea.

O ridică la pieptul lui şi privi în ochii limpezi.

Ah, draga de ea, atât l'a aşteptat că acum se teme şi parcă nu l'ar mai recunoaşte, parcă Runa lui l'ar privi în acei ochi uimiţi, încă dincolo de viaţă, dincolo de cer...

Ce ciudată era revederea aceasta care îl umplea de fericire şi nu era totuşi aşa cum o visase. Dar cât avea să fie de frumoasă viaţa de acum, când cu diadema pe frunte, o va duce, regină, la curtea tatălui său, înţeleptul, dragul, bunul. Şi atunci zăgazurile cuvintelor se deschiseră.

— Runa, credincioasa mea regină, ţi-am adus diadema.

Şi-i puse pe frunte coroana cu uriaşele, nemaivăzutele diamante trandafirii, care scăpărau curcubee în bătaia soarelui.

Ea luându-i mâna, o lipi pe pieptul ei fecioreinic şi îi privi în ochi cu supunere.

Atunci se apropie de ei un bătrân brahman cu barba albă.

— Fii binevenit, rege de dincolo de cer şi de timp.

— Cine eşti tu, părinte?

— Marele preot al lui Indra.

— Dar Prea sfântul Gurbi?

— Gurbi!! Îşi cercetă bătrânul amintirile. A, da. El e de mult dincolo. Îl şi uitasem. Acum mi-aduc aminte, pe vremea lui ai plecat tu.

Pe prinţ îl trecu un fior. Ce vrea să spună bătrânul?

Pe vremea lui!!... Nu puteau să fie decât câteva luni de-atunci. Doar Runa lui era atât de fragedă şi tânără... Nu îndrăznea însă să întrebe. O bătrână frumoasă se apropie şi îngenunchie şi ea în faţa lui.

— Tu cine eşti, mamă?

— Eu sunt mama Runei tale, nepoata Runei de odinioară.

Prinţul îşi trecu mâna pe frunte.

Ce vrea să spună această femee! Şi nici acum nu întrebă nimic, pătruns fiind de un tainic fior de teamă. Dar brahmanul nu-i lăsă timp de gândire, ci zise:

— Rege, ia-ţi soţia şi să mergem la cetatea ta, la tronul care te aşteaptă, după scripturile sfinte...

— Dar tata?

— Să mergem. Şi lasă-mă în linişte să spun rugăciunile sfintei zile de astăzi.

In lături, plecând armele se dedeau din calea lui străjile palatului recunoscând leul regal depe pieptul lui; dar el zadarnic căuta printre osteni un chip cunoscut; de asemenea şi în curte şi în palat, prinţul vedea cu uimită strângere de inimă că toţi, şi bătrâni şi tineri îi erau streini, îl priveau cu mirare.

Pătrunse în sala tronului şi încremeni la uşe.

Pe scaunul domnesc, regele bătrân nu era tatăl său şi dintre toţi sfetnicii care îl înconjurau, pe nimeni nu recunoscu. I-ar fi părut c'a intrat din greşală, la rege strein, în ţară streină, dacă pe pieptul Regelui n'ar fi strălucit leul neamului său şi n'ar fi recunoscut tronul strămoşesc. Dar cine sta acum pe tronul Katmandului?

Iată că Regele necunoscut şi cărunt se ridică din scaun şi priveşte cu ochi mari şi uimiţi la prinţul încremenit la uşe, la fragedă lui logodnică şi mai ales la măreaţa diademă care lumina în mii de focuri, ca şi cum fruntea fecioarei ar fi fost încununată de raze.

— Cine eşti tu?

— Sunt Nandu, prinţul de Katmandu.

Preotul lui Indra ridică mâna.

— Da, Rege. El este unchiul tău Nandu cel plecat cu Indra în lumea celor nemuritori, acum optzeci de ani.

— Nandu, exclamă regele cu uimire. Tu?

Dar prinţul nu răspunse. Era înghe-ţat de spaimă. I se părea că tot cade într'una, într'o prăpastie fără fund, pe măsura ce din cuvintele marelui preot înţelegea ce se petrecuse cu el.

— Da, continuă preotul lui Indra. El este Domnul şi regele ţării din Katmandu.

Curtenii şopteau şi se uitau cu mirare, cu înfiorată teamă.

— Da, el e tânărul prinţ Nandu, care acum optzeci de ani a fost înghiţit de pasărea albastră şi luat la cer de Indra, el este acela despre care vorbesc scripturile, care trebuia să vină cu diadema din stele să-şi împodobească eterna preacurata logodnică, renăscută mereu, fără prihană, care îl aştepta aceeaş şi mereu nouă...

Da, nimeni nu mai sta la îndoială. Alături de el, fecioreinica logodnică din templu, purta diadema fabuloasă de care vorbea testamentul regelui Aruna. De dincolo de timp, de ceruri, de viaţă şi de moarte, revenise tânăr cum plecase. Profeţiile se împliniseră. Şovăiala bătrânului rege încetă. Scoţându-şi coroana regească depe capul cărunt i-o puse la picioare şi prosternându-se, bătrânul monarch zise tânărului:

— O, tată, al tău e tronul. Facă-se voia lui Indra. Dă-mi numai binecuvântarea ta.

Ca în vis, tânărul prinţ ridică de jos cununa, binecuvântând pe bătrânul rege şi sprijinindu-şi de umeri fecioreinica logodnică, strănepoata neprihănitei Rune de odinioară, o aşeză alături de tronul lui, în jeţul de argint.

In lumea nouă şi streină care se aşternea acum supusă cum n'a mai fost alta, la picioarele lui, el se simţi atât de singur, cum nimeni pe lume nu fusese vreodată, departe de toţi, chiar de dragostea lui, de cea care se renăscuse pentru el, credincioasă de dincolo de viaţă şi de moarte; căci ea, îngheţată de uimire şi de cucernică teamă, tremura alături de el, nespus de frumoasă sub regala ei diademă.

Un neam nou de regi, spiţă fără seamăn printre muritori avea să nască domnind în Katmandu, pentru ca din el să răsară, patru veacuri mai târziu, Gauthama Budha.

Marta D. Rădulescu

CRONICA

Socială, Economică, Financiară, Politică,

Cuvânt introductiv din partea Redacţiei

Un simpatic confrate ne reproşază că, în numărul prim al revistei, a constatat o lipsă gravă: nu există o cronică. Dac am fi de rea credinţă, ca unii confraţi, am scoate ţipete de [illegible]; dar avem, Domnule, cronică... rimată. Faceţi şi Dv una, dacă vă dă mâna. Şi totuşi confratele avea dreptate. O cronică lipsea... pentru că nu angajasem încă un cronicar. Acum această gravă lacună nu mai există şi cronicarul nostru şi-a luat postul în primire. Din nefericire, nici cel mai bun cronicar nu poate vorbi decât despre ce se pricepe, iar al nostru vine dela o revistă financiară a unei bănci care a dat faliment. (Nu e banca Blank, dar bancherul e tot atât de binemersi ca şi Dl Aristide, numai că, spre deosebire de marele său confrate, n'a publicat la Universul ce-ar spune Dsa, când ar fi întrebat cum ar trebui asanată moral şi financiar ţara).

Distinsul nostru cronicar se pricepe numai în materii indigeste şi are un stil de „bilanţ de fine de an", adică are calitatea rară a unei imaginaţii bogate şi sugestive, ştie să transforme o pierdere în beneficiu net şi un pasiv în dividende.

După această scurtă, dar necesară introducţie, îi dăm cuvântul.

Şi un cuvânt din partea redactorului acestei rubrici.

Ca om de finanţă voi începe prin a vorbi de finanţă şi a mă gândi mai întâi la mine, la situaţia mea financiară.

Şomeur fiind, sunt bucuros că am găsit acest post, la „Revista mea" (adică a Dşoarei Rădulescu). Poate că cititorul va fi interesat să ştie de unde mă va plăti autoarea. Aceiaşi curiozitate am avut-o şi eu — era legitimă, nu? — Ştiam de unde îmi plătea Dl Moritz Blumenfeld apuntamentele, dar nu înţelegeam cum mă va plăti noua mea directoare. Când mi-a dat însă explicaţiile organizării budgetului Dsale, n'am mai ezitat: e sigur şi rentabil ca o funcţie la stat. Cititorii îmi vor da dreptate, când le voi relata fidel discuţia avută cu Domniaşa înainte de a-mi lua postul în primire.

Eu. — Primesc să fiu cronicarul economic al revistei Dv, postul mă onorează, dar aş dori să ştiu condiţiile de salarizare. Inţelegeţi, om sărac, fără alt venit şi cu familie grea...

— Inţeleg, Domnule, înţeleg, aveţi toată solicitudinea mea.

— Vă rog să nu vă supăraţi, Domnişoară, dar omul nu poate trăi numai cu solicitudinea superiorilor săi, ci are nevoie şi de salariu.

— Dar evident. Ce salariu pretindeţi?

— 5000 de lei lunar ar fi prea mult?

— Foarte modest. Acceptat. Vă rog să redactaţi contractul în termenii următori:

„Am fost angajat de Dra Marta Rădulescu, cu leafa de bază lei 5000, exact după normele de salarizare şi drepturile ce decurg din ele pentru funcţionarii publici ai statului". Timbraţi şi puneţi data.

Iscăliţi. Acum eu: „Imi iau răspunderea de a conduce revista exact după normele Dlui Argetoianu şi ale Guvernelor româneşti în genere. Nici mai mult nici mai puţin. Primesc, deşi răspunderea mea e mai mică, să mi se aplice exact aceleaşi sancţiuni, în caz de nerespectarea angajamentelor mele bugetare. Directoare: Marta D. Rădulescu".

Imi priveşte directoarea cu admiraţie şi cu o încredere care începe să devină nemărginită.

— Scumpă Domnişoară, vă voi fi robul cel mai devotat! Copiii mei vor avea o pâine de pe urma Dv.

— Deocamdată aveţi această hârtie, promisiunea mea şi răspunderea mea, îmi ripostă, cu modestie demnă, directoarea mea.

Pe onoarea mea, cititorilor, dacă nu avea aerul şi prestanţa unui ministru.

Impresionat, abia îndrăznesc să-i spun ce mă doare:

— Domnişoară, vă rog să nu-mi luaţi în nume de rău, dar îmi mor copiii de foame. Aş putea obţine un mic avans?

Domnişoara directoare mă priveşte cu uimire, apoi cu compătimire.

— Avans? Vă rog să mai citiţi odată contractul. Cum spune?

„Condiţiile de salarizare exact ca la Stat". E sau nu?

— Da, dar....

— Vai de mine, dar încep să mă îndoiesc de priceperea Dv în materie...

In ce zi suntem azi?

— 20 Februarie 1935.

— Exact. Ei bine, s'au plătit salariile funcţionarilor statului pe luna Ianuarie?

— Nu, dar...

— Vă rog! va să zică salariul Dv, plătit în aceleaşi condiţii ca la Stat, urmează să-l încasaţi, cu reţinerile respective — eu sunt conştiincioasă până la meticulozitate în chestiile băneşti, Domnule Cronicar, te rog s'o ştii şi sunt intransigentă, de oarece sunt responsabilă, — urmează zic să-l încasaţi la 20—30 April, în măsura şi în cota corespunzătoare a încasării douăsprezecimilor budgetare... ale „Revistei Mele".

Admiraţia şi respectul meu iau proporţii astrale. Directoarea mea e un ministru de finanţe mai tare decât Dl Argetoianu şi Dl Slavescu la un loc. Şi când te gândeşti că, la noi, femeile n'au drept de vot!

Aceasta nu mă împiedecă să mai fac o încercare desperată...

— Aveţi dreptate Domnişoară, dar vedeţi... din fondurile disponibile ale revistei n'aş putea oare obţine pân'atunci un avans?

— Domnule Cronicar, respectul legilor şi angajamentelor contractuale este regula de fier pe care mi-am impus-o, exact după normele Statului. Este principial inadmisibil şi este împotriva legii contabilităţii publice. Asta una la mână. Apoi află, că întocmai ca şi tezaurul statului, tezaurul revistei mele n'are disponibilităţi,... cel puţin pentru astfel de operaţii.

— Dar cum trăiesc eu, cum îmi susţin familia mea până atunci, Domnişoară?

— Dac ai fi funcţionar public cum ai trăi?

— Aveţi dreptate, ştiu ce am de făcut.

M'am înclinat şi am plecat.

Am fost la furnisorii mei şi le-am arătat contractul. Cuvântul „exact ca la Stat" şi formula de responsabilitate a Directoarei mele au făcut minuni. Am obţinut credit pretutindeni: la chirie, la croitor, la măcelar, la băcan. Admiraţia mea pentru Dşoara Directoare s'a potenţat cu devotamentul şi recunoştinţa omului care se simte salvat şi asigurat.

Petrache de Rotschild

—oxo—

Numerus valachicus

Dl Al. Vaida Vorvod anunţă, la Cluj, o conferinţă cu acest subiect. Avem prea puţină încredere în cuvintele oamenilor politici şi propria noastră experienţă ne-a învăţat că nici o dată nu trebuesc crezuţi pe cuvânt.

Dar faptul că un fost prim-ministru ridică o astfel de problemă şi o tratează în public e prea semnificativ pentru pulsul vremurilor, pentru a nu-l releva.

Aceasta cu atât mai mult cu cât Dl Vaida s'a ilustrat prea ades cu elanuri de sinceritate, pe care în zădar le-am mai căuta, atât în partidul Dsale cât şi în celelalte partide politice.

R. M.

Şi francmasoneria !

In numărul viitor:

Francmasoneria propriu zisă şi francmasoneria internaţională evreiască. Istoricul şi rolul fiecăreia. Mijloacele de acţiune, cu date şi nume.

Pentru cititori

Cititorilor care mi-au cerut modificarea formatului le răspund: Revista mea e în primul rând un organ de luptă... literară. Deocamdată regretăm că nu-i putem satisface.

* * *

Cititorilor care au răspuns la concursul de „prostii vesele" li se vor da rezultatele definitive abia în numărul viitor. Două din ele au şi primit câte-o menţiune.

Două şcoli

(Reportaj).

Am avut şi am rămas cu ioina şcoalei. Numai când aud cuvântul, parc şi văd tranşeele băncilor, în care sta tupilate în anchiloza crispată a aşteptării întrebărilor cu şuerături de pr ectile, în ameninţarea de fiecare clip a glonţului notelor... In fiecare toamna compătimesc grupurile de homunculi, cari pornesc veseli şi neştiutor spre şcoală, ca mieluşeii albi, zburdân în drumul spre abator.

N'am dreptate, o ştiu, dar e aşa.

Explicabil deci de ce, la Tg. Jiu, când un grup de cucoane simpatic mi propuse să vizitez noua clădire a şcoalei normale, m'am oţărât interior şi, numai de politeţe, am răspuns r jumătate glas.

— Haide.

— Vei avea un subiect de reportaj.

— De sigur! (tot atât de sigură eram că voi scrie despre Patagonia sa abatoriile din Chicago).

Se zice că stradele oraşelor sunt în grija prefecţilor şi primarilor.

In urbea Tg.-Jiului e altfel: ele sunt în grija Domnului, pe care însă episcopul nu L'a prevenit de noulle îndatoriri terestre şi edilitare.

De aceea trotuarele sunt pline de gropi şi vălurate de rădăcinile voinice şi noduroase ale copacilor plantaţi dealungul străzilor iar mijlocul uliţelor reprezintă ades o variată succesiune de hârtoape şi văgăuni, ca după un cutremur sau bombardament.

Frumos început. Reportajul se desinează. V'arăt eu reportaj Târgjenilor (aşa gândeşte orice reporter care se respectă).

Deodată, după un colţ de casă, se deschide ochilor uimiţi, o stradă largă şi dreaptă, panglica nouă a unui bulevard — o, minune! — bine pavat. Iar la capătul lui, în perspectivă de decor cinematografic, un castel jucărie — pare mic de aci — aşa de estetic încheie panglica largă a bulevardului, încât la Tg.-Jiu, pare neverosimil.

— Aceea-i şcoala normală.

— Anormală, îmi zic eu. Prea o fru

Duelul

Mi-a şoptit zefirul
Dragostea ce-mi poartă
Florile grădinii.
„Galben" trandafirul
A ieşit pe poartă
Să-şi ascută spinii
Pentru un duel.

Mă iubea şi el
Şi-i spusese-aseară
„Creastă de cocoş"
Depe glaf din glastră-mi
Că jos la fereastră-mi
Cânta din ghitară
Trandafirul „roş".

— — — —

Martori sunt de-o parte
Vântul,
Care la condiţii a luat cuvântul,
Cum scrie la carte,
Şi o tiparoasă
Palid de geloasă.

— — — —

„Creastă de cocoş"
Imbrăcat de gală
Şi o poligală
Sunt de partea celui roş.
Medic, o furnică
Mică.

— — — —

Ştiu cu toţi consemnul,
C'o aripă ruptă
De fluture, da semnul
Vântul, pentru luptă.

— — — —

E o luptă crudă
Şi cu totul nouă,
E de nedescris.
Iarba'n jur e udă
Sângeră de rouă
Şi „cazul" rămâne un timp nedecis.

Cu ghimpi tari cum e toporul
„Roşu" iese 'nvingătorul.
Nimeni nu-i mai stă în cale,
„Galbenul" învins
Şi-a nins
Ploaia de petale.

Marta D. Rădulescu.

PAGINA CRITICĂ

moasă. O școală ar trebui să fie neagră sau roșu mat, cu un aspect sinistru de pușcărie. Altfel nu mai e școală.

Speram ca cel puțin interiorul să-mi confirme așteptările sinistre.

Dar curtea e curată ca o sală de primire iar școala — școală să fie, în adevăr? — predomină surâzătoare. Deși se vede bine că nu e deplin terminată — la marchiză se mai lucrează încă — clădirea nouă e ca o doamnă frumoasă, care nu se teme că o surprinzi în „negligée” și te primește afabilă și gentilă.

In holul cu aspect de muzeu modern, picturi alegorice împodobesc pereții.

— Trebuie să vorbim mai întâi cu Dl Director Mihăilescu.

Brr! directorul ăsta are o figură severă și e vădit indispus de prezența noastră. De sigur, socot eu, trebuie să fie un om rău, hain ca meduza noastră și urât de băieți... Dispoziția mea e dela început ostilă. Chiar sobrietatea biroului său curat are ceva sever în ea...

Și totuși îl prefer cancelariei profesorilor: masa lungă și verde la mijloc — deși nu-i jegoasă și pătată de cerneală ca a noastră — o recunosc și mă cutremur: parcă văd pe fostele mele profesoare adunate în conferință.

Uff! iată-ne iar pe sală. Prin dulapuri pline de borcane, de animale și plante, flora și fauna și-au dat o întâlnire solemnă într'o nouă arcă a lui Noe, în vederea unui potop... de note rele, de sigur.

Ne oprim în fața plăcii comemorative, unde, pe marmură, stau săpate în litere mari de aur, pentru posteritate numele celor care...

Alături de numele miniștrilor stă și numele Dlui Director care a intrat astfel de viu în nemurire, mult mai sigur decât dacă ar avea o statuie în grădina publică. Arunc deci o privire furișe spre el. Figura D-sale e tot atât de... „renfrognée” și indiferentă.

Nu e vanitos.

Imi pare rău — adversară încarnată și de parti-pris a autorității școlare, — că sunt nevoită să-i aduc acest omagiu intim, mai arunc o privire peste umăr la vulturul din stema țării, cu capul lui crunt încoronat și crucea în ciocul încleștat.

— Trebue să vizităm și clasele.

Și aci decepție: nu miros a pâine, praf, hârtie veche și sudoare, sălile luminoase miros a firnis și a terebentină, pe pereți văd planșe colorate dintre care unele lucrate de mână, cu dragoste, cu îngrijire... Cucoanele se grăbesc, dar pe mine câteva mă interesează.

— Numai un moment încă...

Mi se pare mie? Nu. Figura severă și plictisită adineauri, a Dlui Director, e zâmbitoare: e mai mândru că-i admir opera băieților, decât că i-am admirat numele lui pe marmură...

— Și acum dormitoarele.

Spațioase și aerate. Uniformitatea paturilor albe cu pături roz, sugerează o expoziție de dormitor-tip pentru domnișoare... Doar că în fiecare dormitor, sunt și dulapuri cu cărți multe și îngrijite.

Trebuie să vedem totul, chiar și infirmeria albă, cu răcoros miros de fenol și terebentină... Va fi fost cândva un bolnav pe aici?

Dl director e nervos... o rupe brusc.

— Să mă iertați. Se apropie ora mesei și trebuie să mă duc la bucătărie.

— Putem veni și noi.

— N'aveți ce vedea și nici ce gusta. E zi de post.

Aha! Imi fac eu socoteală „e zi de post”... Ce-or fi mâncând bieții băieți?

Insist:

— Totuși dacă ne dați voie...

— Poftiți.

In sufrageria vastă, mesele sunt gata. In burduhoase castroane, așteaptă fasole aromată și o mâncare de cartofi. Gustă Dl Director, gustăm și noi, în vreme ce doi băieți de serviciu, în șorțuri albe, taie în trei, pâinile proaspete. Farfuriile cu murături pietroase, înșiruite la mijloc, te îmbie. O cuconiță — nu-i gravidă — nu-și poate stăpâni pofta, escamotează în gurița roșie, un gogoșar cât o nucă și îl savurează ca pe o bomboană, închizând ochii.

Ca să ieșim, trecem prin bucătăria școalei cu cuptorul gigant — unde se coc 300 de pâini odată. — In treacăt, rup un colțucel crustilant de pâine brună, ca o țigăncușe rumenă.

In curte, înșiruiți în ordine militară, ca soldații de plumb, elevii — majoritatea cercetași — așteaptă ora raportului dinaintea mesei.

Un glas multiplu și sumar al șirului, ne întâmpină:

— Să trăiți.

Beneficiare nepoftite ale urării, o răsplătim cu surâsuri zaharate. Dar Domnul Director nu ne ia seama. Ca de obicei le vorbește și acum în cuvinte sobre — glasul are căldură și conciziunea eleganță. — Incă mai mult decât ce spune directorul, mă interesează **cum ascultă** băieții, cum privesc ochii lor: ochii sunt spontan atenți și **cred.** Citesc respect și încredere în priviri. Felul cum răspund la cele câteva întrebări, nu-mi lasă nici o îndoială.

Și acum — în onoarea noastră sau așa e obiceiul? Am uitat să întreb — băieții cântă, mai întâi Imnul regal, apoi imnul cercetășesc. Și cum îl cântă, steagul se pleacă încet, în crepusculul sângeriu.

— In ordine, la masă...

Șirul se scurge afară ca o teorie de umbre! — băieții sunt mândri să ne arate **cât** sunt de disciplinați. Asta mi-o spune privirea pe care mi-o aruncă unii în treacăt.

Dl Director își ia ziua bună dela noi și îi urmează în sala de mâncare.

O cuconiță drăguță și tare pokeristă îl sfâșie, în vreme ce pornim spre casă.

— Il văzuși? In fiecare zi e nelipsit dela masa băieților. Să vadă, să guste, să-și vâre nasul în toate. Omul ăsta habar n'are de viață, nu știe decât de școala lui, nu-l interesează decât școala, nu trăiește decât pentru ea, nu vorbește decât de ea... Nu dragă, spune tu ce...

N'ascult, în crepuscul, gândul rememorează ce-am văzut...

Sfâșie-l, draga mea. Pentru cei mai mulți, Domnul Director ăsta, nu știe ce e viața. Poate, dar eu îi datoresc ceva.

Pasionat și morocănos apostol m'ai împăcat cu școala și m'ai învățat și că există un soi ciudat de idealiști, singuratici și ursuzi în urmărirea idealului lor, dar nu mai puțin pasionați ca tinerii...

Și pentru asta trebuia să-ți mulțumesc.

* * *

Dar în timp ce ascultam în sângerarea asfințitului, imnul cercetașilor școalei, melodia lui mi-a deșteptat vie închipuirea altei școli, care se clădea tocmai atunci.

Undeva în munții apuseni, un sat izolat și răzleț de moți dorea, dela unire încă, dorea cum doresc sufletele simple de acolo, **o școală,** căci școala simboliza pentru ei și lumina și dezrobirea: școala lor, în satul lor, cu învățătorul lor. Dar satul era sărac printre cele sărace, numărul votanților mic și așezarea lui răzleață, deaceea nici un guvern nu le-a dat o mână de ajutor.

Ci într'o zi din vara aceasta, au pornit din orașul meu treizeci de colegi și colege, studenți și studente, doctori în medicină, licențiați și s'au adunat în cort și în bordeie în satul sărac, pentru muncă grea și fără plată, pe ploi lungi sau pe arșiță. Au spart piatra din munte, au cărat-o cu mâini rănite, au săpat singuri în stânca solului, temeliile clădirii noi... Istovitoare strădanie de 12—13 ceasuri pe zi, în vreme ce plăpândele colege, studente și doctorițe, în magazia afumată, pe pirostrii primitive, pregăteau masa frugală, legau rănile mâinilor neînvățate cu aspra corvoadă, vindecau bolnavii satului...

Contaminați de elanul lor, au venit la „clacă” culturală, mai întâi sătenii de-au muncit la școala lor, tot fără plată ca și „Domnișorii”. Au venit apoi oameni — nu din cei bogați, nu din cei cu consilii de administrație — și au dăruit din săracia fiecăruia, care merinde, care bani pentru tot ce trebuia cumpărat. Un inginer a dăruit fier, un director ciment...

Și în trei luni, o școală de piatră, cu largi ferestre de lumină, cu locuința sănătoasă pentru învățător, s'a durat acolo din elanul unui mănunchi de tineri camarazi și camarade, care s'au reintors apoi, ca și cum nimic de seamă n'ar fi făcut, la munca studiilor lor, răsplătiți numai de dragostea și binecuvântarea unui sat depărtat, pe care mai nici unul poate, nu va mai avea ocazia să-l revadă, mai târziu.

Imagina acestei școli mi-a revenit vie, în momentul când ascultam imnul cercetașilor, cântat de viitorii învățători din școala Dlui Mihăilescu...

Două școli, două generații, două alcătuiri sufletești deosebite.

Și una și alta au idealiștii lor. Mai mulți ori mai puțini, una decât alta? Cine poate spune?

Abia acum simt adânc câtă dreptate avea bătrânul maestru:

„In generația bătrână singuratici și individualiști, neștiindu-se și nesocotindu-se unii pe alții, idealiștii rămân izolați și neînțeleși de ai lor, izolați nesolidari până și în efortul constructiv...”

„In generația voastră, frăție, unicitate în credință, elan colectiv care se oțelește și se potențiază în camaraderie, în solidaritate, în jertfa și munca laolaltă. In ea fiecare realizare e aproape anonimă; dar, dincolo de ea însași, realizarea de jertfă e totdeodată și mai presus de toate un **fapt-simbol,** o promisiune de viitor. Fiecare jertfă de suferință și muncă e o mărturie de credință și de ideal colectiv. Chiar dacă numărul marilor idealiști n'ar fi mai mare în noua generație, înmănunchierea laolaltă în credință comună și recomfortul constant al vieii solidarității naționale, îi face mai puternici, îi ridică deasupra durerilor și înfrângerilor individuale”.

Dacă școala normală dela Tg.-Jiu, m'a învățat respectul față de ideea de profesor și înțelegerea de solitarii idealiști ai generației bătrâne; prin comparație, mi s'a limpezit atunci un sentiment nou și înviorător: **admirația pentru elita generației mele și credința în ea.**

Credința lor, solidaritatea în munca și jertfa pentru ideal, e asemenea cu aceea a primilor creștini. „Și aceasta e nădejdea, bucuria și puterea, e încrederea în viitor pentru noi toți”.

Marta D. Rădulescu.

MARTA D. RĂDULESCU
Să ne logodim!
(Roman umoristic și sentimental)
Editura Cartea Românească. — Lei 50.

MARTA D. RĂDULESCU
Sunt studentă
(Schițe din viața studențească)*)
Ediția IV-a — Editura proprie

MARTA D. RADULESCU
Cartea celor șapte basme
Editura Adevărul. Lei 60.

MARTA D. RĂDULESCU
Mărgele de măceș
(Povestiri dintr'o vacanță) *)
Editura Scrisul Românesc. — Lei [illegible]

MARTA D. RĂDULESCU
CLASA VII-A
(Schițe ușoare)
Ediția III-a — Editura Cugetarea
Lei 50.

Prof. Dr. DAN RĂDULESCU
PENTRU VOI TINERETUL
7 Lecții de politică pozitivă
și economie dirijată.*)
Editura proprie. Lei 45.

INTERVIEV CRITIC

Pe cine vrei să te răzbuni? Pe cine vrei să înjuri?

„Maestrul”, cu o ironică afabilitate mă poftește să iau loc.

— La dispoziția Dumneavoastră, Domnișoară. Care-i porunca?

— Am venit să vă iau un lung interviu, pentru un reportaj critic.

— Pe cine vrei să lauzi? Pe cine să asasinezi? Ai vre-o poliță de plătit? Vre-o răzbunare de satisfăcut? Din care cenaclu, din care „școală” faci parte?

— ?

— Iată lucruri esențiale pe care trebuie să le știu, pentru a putea răspunde mulțumitor pentru Dta și publicul Dtale, presupunând că ai avea naivitatea de începătoare să spui aproximativ ceeace ți-am spus eu... De altminteri cum Dta vei fi aceia care vei trascri și vei iscăli reportajul, acasă și pe îndelete, vei putea intercala în gura mea toate răutățile ce vei dori, la adresa confraților și consorelor Dtale...

— Maestre, concepția Domnieitale despre critică...

— ...este în general perfect justă și corespunde întru totul practicei.

De aceea, îți spun drept că mă surprinde și îmi pare rău că Dta, fată cum se cade și cu talent, să te pretezi la o atât de puțin onorabilă, — iartă-mă — la o atât de degradantă ocupație...

— ? !

Recenzia: degradantă ocupație în ziaristica noastră.

— Nu te roși și nici nu te mânia. Nu e degradantă în principiu ci ca sistemă, așa cum se face la noi, de pildă. Recenzia și critica așa cum se fac astăzi, merită aceste calificative, oricât de aspre ți-ar părea: recenziile critice obiective și sincere sunt extraordinar de rare și mai niciodată nu sunt făcute de recenzenți de meserie — de critici propriu ziși, ci de câte un entuziast al unui volum. Recenzia binevoitoare e îndeobște o chestie de tarabă: editura își plătește recenzentul ca să-i laude operele editate — mai ales pe cele slabe care nu s'ar vinde altfel prin simpla reclamă naturală dela cititor la cititor. Apoi un scriitor laudă pe altul într'o recenzie sau mai multe, pentru ca să fie lăudat și el la rândul lui. Acest soi de servicii și le fac sistematic și cu repetiție reporterii și redactorii de gazete și reviste... Calitatea literară a volumului și convingerile recenzentului n'au nimic de aface cu nivelul și numărul calificativelor laudative; din contra realizarea mediocră și mai ales cea submediocră sunt lăudate de confratele gelos mai mult decât o realizare de calitate superioară.

— Nu exagerați, maestre?

— Nici de cum; întreabă pe orice cunoscător și ți-o va confirma: publicul e sistematic indus în eroare.

Ratații în critică.

Dar să continuăm. Să trecem la recenzia **critică,** recte: răuvoitoare. Recenzenții sunt în majoritatea acestor cazuri ratații cenaclurilor și oropsiții scrisului zilnic. Aceștia sunt, în fața literaturei bune, ca fetele urâte și bătrâne în fața fetelor frumoase: numai fiere și venin. Dela Sadoveanu până la modestul începător de talent din generația lor, toți sunt deopotrivă ținta „nimicitoarei” și „savantei” lor critici. Ii recunoști prin proza lor pretențioasă și fără stil, prin felul cum bat câmpii alături cu subiectul — de cele mai multe ori nici nu citesc, frunzăresc numai, cartea. De altminteri și unii și alții din cele două categorii sunt în stare oricând, de pe o zi pe alta, pentru un sutar sau o hârtie brună, să treacă dela un pol la altul, în ceeace privește atitudinea critică: dela admirația frenetică la înjurătura surugiască și viceversa. In domeniul acesta mi se pare că ai și Dta oarecare experiență, nu?

Rari nantes.

Eu, râzând:

— Continuați, maestre. Nu există oare nici un recenzent cum se cade?

Printre cei de meserie numai foarte puțini: rari nantes...

Cei mai buni dintre recenzenți sunt marii iubitori de literatură, cari nu recenzează decât impresionist și ce le place. Ii recunoști prin stil, prin atitudinea măsurată, prin acel nuștiu ce de sinceritate și omenie și prin faptul că de cărțile cari le par rele nu vorbesc, astfel că critica lor e totdeauna binevoitoare, relevând mai mult meritele decât scăderile...

— Perpessicius.

— Ei, da, dar nu vreau să-mi laud confrații. E bine că-i știi și Dta și îi știu și alții.

Critica de specialitate.

— Dar criticii de specialitate?

— Ai mare respect de specialiști? Haide să luăm pe cei consacrați, începând cu cel mai mare dintre cei morți, cu Maiorescu. Nu ți-aduci aminte oare că pentru olimpianul pontif al criticei, Eminescu era aproximativ la acelaș nivel cu Bodnărescu? Cât despre Dl Mihalache, Dsa are prea demult și prea notoriu trei degete de aur la picior, ca să ne mai preocupe întru apărarea tezei contrare celei pe care vreai s'o susții. Să trecem deci la maestrul Dtale Lovinescu...

— Al meu? Pe ce?

— Nu ți-a făcut nici o critică?

— Nu, maestre. Recunosc numai că e unul din cei trei-patru specialiști cu reputație și că e instructiv și simpatic de citit. Eu îl gust ca umorist.

— Pardon! Să nu te-audă: el tronează ca pontifex al literaturei capitalei și oficiază sempitern și imperturbabil ca atare. Ei bine, pentru maestrul pe care îl guști Dta, Topârceanu nu există ca artist, iar Camil Baltazar a fost o revelație, D-na Hortensia Papadat Bengescu e pentru Dsa mult mai presus de Sadoveanu... Mai dorești? Iți stau și cu alte exemple la dispoziție.

Corbul alb.

— Dar Dl Ibrăileanu?

— Un unicum, excepția cea mare care confirmă regula următoare: un critic bun nu e un om de meserie, un specialist, ci înainte de toate un om care trebuie să aibă un număr mare de calități, toate **indispensabile:** gust fin, inteligență vie, senzibilitate, bunăcredință, sinceritate și curaj moral, abia după aceasta o cultură vastă. Cu primele calități trebui să te naști, cultura o capeți. Specialistul ne garantează numai existența culturei... dar dacă unele din celelalte calități sunt lipsă la apel?

Prin excepție, Dl Ibrăileanu le are și aceasta își explică de ce nu s'a înșelat grosier aproape niciodată.

E corbul alb al literaturii românești.

— Dar Dv. Maestre?

— Lasă fleacurile... în definitiv ce vrei dela mine? Precizează-ți obiectivele, fixează-ți întrebările pe care vrei să mi-le pui.

Ce este un roman, maestre? Recept de fabricație curentă.

— Maestre, înainte de toate doresc să-mi dați definiția romanului.

— Numai atât? Ia'n ascultă, parcă puseseși întrebarea asta la concursul de prostii vesele. Drept cine mă iei? Vrei să te iau de urechi, ca pe vremuri tăticul Dumitale?

— La rubrica veselă, un anonim care se iscălește Potcoavă mi-a dat o definiție: **spanac.**

— Hm... Nu e rău, dar nu-i comprehensiv și nici exact. Pentru marea majoritate a romanelor care intră în definiția spiritualului Dtale corespondent formula e ceva mai complicată și corespunde, în proporții variabile dela caz la caz, rețetei farmaceutice următoare:

„spanac + cucută + beladonă + cantaridă quantum satis”.

— Cei aceea cantaridă?

— Niște gândaci utilizați în medicină.

— Și „quantum satis”?

— In așa hal ai uitat latineasca? Asta înseamnă: „atât cât trebuie”... pentru ca spanacul să capete gust pentru putregaiul uman imbecil și vițiat și pentru adolescenții degenerați de ambele sexe.

— Lăsați gluma, maestre, și dați-mi o definiție serioasă a romanului.

Altă definiție.

— Zi, e serios? Nimic mai simplu. Romanul este o povestire **în proză,** suficient de lungă ca să umple cei puțin

MISCELANEA

400 de pagini (poate să fie şi 30 de volume) şi pe coperta căruia scrii: „roman" şi... numele autorului.

La nevoie — în scop de reclamă — un alt scriitor cunoscut sau un ziarist pince sans rire, inteligent şi simpatizat de public, îţi scrie o prefaţă. In acest caz cartea este asigurată de o desfacere mai apreciabilă.

— Maestre, aveţi sau nu de gând să-mi răspundeţi serios? Nu-i un interviu pentru rubrica veselă.

— Nu?!Dar, Domnişoară, eu ţi-am răspuns foarte obiectiv. Desfid pe oricine să găsească o definiţie mai comprehensivă şi mai cinstită pentru tot ce se publică actualmente sub eticheta de roman. E vina mea dacă opere aşa de diferite ca „Răscoala" Dlui L. Rebreanu şi „Camerele mobilate" ale Dlui Stanoiu de pildă poartă acelaş subtitlu? Spune şi Dta...

Şi alta, hedonistă.

—Dar nu există o definiţie serioasă a romanelor serioase?

—Mai întâi o obiecţiune: nu numai romanele „serioase" sunt „bune" şi trebuiesc luate în serios. Sunt unele umoristice, delicioase.

— Văd că trebuie să fiu mai puţin pretenţioasă... Maestre, cum trebue să fie o carte pe care autorul o intitulează roman, aşa în cât să vă placă şi să spuneţi de ea: iată un roman bun.

— Aşa mai merge. La aşa ceva se poate răspunde fără a cădea în mihalachism. Un roman e, pentru mine, roman când îmi place, mă interesează, mă amuză, mă tentează să-l citesc din scoarţă până'n scoarţă, făcându-mă curios de acţiunile şi soarta personajelor. Aceasta este definiţia hedonistă şi cea mai comprehensivă a romanului. Ea cuprinde şi romanele de duzină, scrise cu talent şi romanele „bune" şi romanele „mari". Cuprinde romanele **citibile** de toate categoriile.

— Mai aveţi şi alte definiţii?

— De sigur, Domnişoară. Sunt încă multe şi toate pe deplin justificate.

— Vai! Ameţesc şi vor ameţi şi cititorii.

— Cine te pune să vii cu astfel de întrebări?

— Maestre sunt numai urechi şi condei... Dă-mi voie să torc eu acum întrebări mai puţin ample, din caerul curiozităţii mele:

Ce e un roman „literar"?

— Prima calitate, de natură hedonistică, o ştii: **să fie interesant**; a doua, de natură artistică: felul scrisului să fie potrivit naturei subiectului şi să nu indispună pe cititorul cu oarecare cultură nici prin limbă, nici prin stil, nici prin gramatică sau dovezi de incultură care să tae apetenţa cititorului, ca muştele ori gânganii în bucate.

— Brrr!

— Ce?.. Similia similibus...: în ambele cazuri e vorba de apetenţă în alimentarea reală şi spirituală.

Aşa dar, dacă romanul e interesant şi nu produce inapetenţă... literară omului de gust, prin **„felul"** cum e scris, avem de a face cu un **roman literar**, care 'şi merită numele. Scriitorul are în adevăr talent de povestitor şi de stilist. Dar de aci până la romanul **bun** mai e drum iar până la romanul **„mare"**, e vorba basmului, hăt, mări! un veac de cale, pentru cine n'are harul sfânt.

Romanul „bun".

— Devin curioasă. Ce este un roman **„bun"?**

— In loc să-ţi răspund de-adreptul, am să-ţi pun, socratic, o întrebare: este în literatură, arta un simplu „joc frumos"? Este ea, pentru creator, numai analogul hârjoanei vesele a unui pui de mâţă iar, pentru cititor, numai analogul desfătării privitorului? Am citit. M'am amuzat. Mi-am reluat după acea ocupaţiile, după scurta destindere şi totul este apoi uitat, trecut fără urmă. In acest caz criteriul hedonistic al „artei pure" e suficient. Dar aşa este **totdeauna?** Cu oricare operă de artă literară? Nu sunt oare atâtea cărţi care, după ce le-ai citit, îţi lasă o urmă durabilă în gândire, în sentimente, în suflet transformându-le uneori profund? N'ai citit oare cărţi care ţi-au arătat lumea sub **aspecte reale** pe care nu le cunoşteai, sau te-au făcut s'o priveşti sub un unghiu necunoscut pân'atunci, ţi-au făcut vizibile **realităţi** pentru care, pân'atunci fusesesi, sufleteşte sau intelectualiceşte, oarbă? In urma citirii unor **anumite romane**, nu s'a schimbat oare ceva în cunoaşterea Dtale de dta însă-ţi, de cei din jur; în sentimentele, în atitudinea, în concepţia Dtale despre viaţă şi despre lume? Nu au fost oare cărţi care să te facă mai înţelegătoare, mai nobilă, mai bună?

— Da. Inţeleg.

— Ei bine, romanul bine scris, romanul de talent care ne lasă în suflet o urmă durabilă de bunătate, de înţelegere, un plus de nobilă cultură; romanul care ne face, măcar de câteva ori, să ne oprim, în cursul citirii lui şi să reflectăm, sau să simţim cu autorul; **romanul care ne face să exclamăm** măcar odată: Vezi, aşa e! Dumnezeule cât de adevărat! Şi eu mi-am dat seama! Romanul care cultivă, transformă, înobilează cât de cât pe cititor, grăbindu-i evoluţia spre **normal**, făcându-l mai sănătos sufleteşte, adică mai bun şi mai înţelegător, acela e un **roman bun.**

— Un roman scris cu talent, un roman de artă pură, poate fi deci, după definiţia de mai sus, un **roman rău**.

— Da. O otravă socială, o bacterie sufletească răufăcătoare... sau cocaină, morfină, haşiş şi mai rău...

— Dar...

— Să nu mai discutăm acum. Altă dată.

— Dar un roman **„mare"?**

— După cele ce ţi-am spus mai sus, **ai putea singură să-l defineşti.**

— Cred că da: un roman în care calităţile, efectele sufleteşti asupra cititorilor ar fi largi, grandioase, durabile.

— Aşa! Un roman care ar ajunge să influenţeze elita morală şi intelectuală a unei ţări, a unei generaţii, a unei epoci...

— Exemple, maestre! Mă faci curioasă.

Maestrul râde, îmi ia foile şi le etalează în evantail.

— Nu faci de reporter, pentru că ţi-ai uitat rolul. Ai uitat că scrii pentru public şi că publicul e ca buşmenii: cum îi dai prea mult, cască. Deci, pe numărul viitor.

Apropos! Aibi grije de punctuaţie, pentru numele lui Dumnezeu!

Marta D. Rădulescu

REVISTA PERIODICELOR

(Nu menţionăm decât revistele cari ne sunt trimise în schimb).

1. CUVÂNTUL STUDENŢESC Anul X. Frumoasa revistă de eleganţă şi demnă factură poate cu drept cuvânt mândri pe cei care scot cu atâtea sacrificii. Generaţia tânără care scrie cu nerv şi talent ar fi putut-o menţine singură ea la nivelul literar şi intelectual la care se află. Dar, poate spre a desminţi calomnia „prăpastiei" care ar exista între 2 generaţii, în fiecare număr stă la locul de frunte contribuţia marilor universitari sinceri şi cinstiţi, a gânditorilor bătrânei generaţii. Şi fiecare din ei, cu încredere şi mişcată grije îi întinde făclia nădejdiilor lui celor mai scumpe: „purtaţi-o mai departe, lumină din lumină, căci în voi e viitorul în voi reînfloresc nădejdile noastre"...

2. GLASUL STRĂMOŞESC. Cluj. O mână de tineri cu binecuvântatul ajutor al unui Preot — Păr Mureşan — scot o gazetă inimoasă şi naţională. In care scrie Dr. Banea, Caranica, Radu Gyr (o splendidă baladă!).

„Glasul strămoşesc" mă întreabă dacă am devenit antisemită.

Nu! Articolul de fond e un răspuns. Se poate să fii antisemit când Israel îţi face vizită în redacţie?

3. ARTA ŞI OMUL. Revistă lunară de artă. Director A. Clonda. Anul II, No. 16 reapare cu o formă nouă, în adevăr în concordanţă cu titlul. Remarcabilă „prefaţa pentru o activitate viitoare" a Dlui Vojen. Dl Vojen ca şi ceilalţi conducători ai revistei, „concep arta ca o *funcţie socială superioară de înălţare a spiritului*. In noua lume care se înfiripă azi în convulsii pe ruinele celei vechi, oamenii simt nevoia să se apropie, să-şi găsească vieţii un sens mai înalt, care să-i depăşească, să-i înobileze... Credinţele de altădată renasc: credinţa în spiritualitatea creatoare a naţiunii, în misiunea popoarelor. Altarele se ridică, crucile sunt aşezate iarăşi pe piedestaluri (Auzi, Israele, auzi şi te cutremură!) în sufletul celor de acelaş neam se reaprinde flacăra credinţii şi virtuţilor străbune şi spiritul de jertfă. Fiecare se descoperă având acelaş interes, acelaş scop şi *acelaş ideal cu cei din neamul său*. Imperativele istorice ale naţiunii topesc în flacăra idealismului renăscut interesele microscopice ale individului... *Dela izolare, totul merge spre întregire, spre coheziune, fiecare e chemat să lucreze ca parte dintr'un tot*". Şi în artă! Binecuvântate semne!

4. LUCEAFĂRUL LITERAR ŞI CRITIC. Anul VIII. Buc. Dir. Nic. Graur. Relevăm articolul „*Moralitatea în artă şi în literatură*" al Dlui *Bran-Lemeny*. Nu ne putem opri de a nu face mai departe cunoscute rândurile D-sale despre „Criza în artă":

„Dacă privim literatura şi arta de azi, vedem în faţa noastră, în ce mai mare parte, marfă de bâlci (da! N. R.), fără fond şi fără suflet. Cei mai mulţi îşi speculează, îşi mecanizează şi îşi industrializează sentimentele (Nu mai ţine senzaţiile? N. R.).

Aproape nimeni nu mai este frământat de idei şi de simţăminte adânci şi mari ...

„Cine este în primul rând chemat să nalţe, să nobileze, să cristalizeze şi să îndrume spiritul omenesc, decât scriitorul şi artistul? Nu cer dela artist şi scriitor atitudini moralizatoare! Cer căldură şi forţa dinamică, cer intuiţie pură, cer conştiinţa clară. Cer forţa cosmică (?) regeneratoare, iar nu lamentaţii maladive, sau ipostaze artificiale şi caraghioase! Conştiinţa estetică trebue să fie totdeauna delicata modestă şi castă.

„In lături cu poezia de spital şi de circ ...

„Să pornim deci la lupta în contra laşităţii, a stârpiturilor şi a buboilor".

Iată un program pe care îl subscriem bucuros şi noi, căci e al nostru din primul moment. O caracteristică în plus: *naţionalismul*. Cu acest adaus suscrim şi o ultimă frază a Dlui Lemeny:

„Cu bunătate şi cu vigoare sufletească, vom trebui să creiem atmosfera prielnică ieşirii din marele impas".

5 PROGRES ŞI CULTURA A. III, Dir. I. Butnaru, Tg. Mureş). Asociaţia învăţătorilor din Jud. Mureş publică o revistă de frumoasă factură tehnică şi de un nivel literar şi intelectual care foarte ades ar putea fi invidiat de multe mari reviste din Capitală. In afară de preocuparea pedagogică, sunt interesante în revista asociaţiei articolele de preocupare social-politică şi literară. Citam din No. 1 Psichologia omului de caracter, de d. Prof. *Covrig Nonea*, studiu în care claritatea e calitatea dominantă. „*Pentru 24 Ian. 1918*", mişcătoare poezie a lui *V. Al. George*. In numărul de Februarie găsim caustica nuvelă „Belferul rătăcitor" din pana temută a dlui *Vladimir Nicoură*. Caracteristice sunt în sinceritatea, ţinuta elegantă şi sobrietatea lor bogatele cronici ale revistei mureşene.

6. C. F. R-ul A. II, Dir. Şt. Crăciun Buzău. Surpriza e că organul buzoian este altceva decât o uscată şi plată foaie de informaţii oficiale şi interese profesionale, cum sunt cele susţinute din banii administraţiilor de stat. E scrisă cu nerv şi stil — auzi CEFEREUL! — şi la un nivel de preocupări care depăşeşte interesele profesionale şi locale. De ex.: citam analiza foarte reuşită a „Cărţii dela San Michele", *pe 5 coloane!* Exagerăm?

7. PĂMÂNTUL politic, social, literar, Anul IV, dir. Eug. Cialic. Călăraşi. E forma tipică a gazetei provinciale independente a intelectualilor de rasă. Intr'un ton care, fără a fi dulceag, rămâne mereu urban, „Pământul" atacă nu numai probleme politice şi sociale de interes local ci şi de interes general. Exemplu art. Fisc şi contribuabil, în care se pune net şi clar o soluţie care a fost discutată văscos şi aiurea, de savante şi burtoase chelii. De fiecare dată — şi „Pământul" apare foarte regulat — gazeta are cel puţin două pagini de preocupări literare, unde nu lipseşte cronica urbană şi pe cât se poate obiectivă, reunire de calităţi nu tocmai comodă.

8. FLORI DE CRIN. Revistă femenină. A. IV, Dir. Păr.*Th. A. Bălibanu*. Şimleul Silvaniei. Printre colaboratorii ei citâm pe dd. Agârbiceanu, Dr. Ioan Banea, C. Teodorian Carada, Gala Galaction, Lascarov Moldovanu, etc. Are frumosul scop de a „apăra femeea şi tineretul de imoralitatea ucigaşe a unei anumite literaturi" şi să „sădească în inimele tinere adevăratele flori de crin". Numai atât şi ne-ar face-o simpatică, pentru că prin definiţie e împotriva acelei pseudoarte de ieftin putregai moral care se întinde ca o cangrenă în literatura „românească din Paukero-Hertzilor noştri". *Flori de crin* a ajuns la anul IV, cu toate că are astfel de program şi de preocupări. Acest rezultat e îmbucurător pentru sănătatea morală a Ardealului. La mulţi ani!

9. ANCHETA a. II Dir. I. G. Vasiliu, Târgovişte. Pentru directoarea revistei sunt simpatice ecourile din locul unde şi-a petrecut prima copilărie, la Mânăstirea Dealului, pe care cuvintele Dlui Col. Bălăcescu i-o evocă irizând vagi şi dragi icoane de fragile amintiri.

10. GORJANUL. Organ de cultură şi informaţiuni. Anul XII, Dir. Jean Bărbulescu Târgu-Jiu. Bătrânul periodic (12 ani la o revistă de mic orăşel de provincie este un record respectabil de longevitate, dar şi mărturia unui durabil idealism în ţara focului de paie) se prezintă neaşteptat de bine şi are articole care se pot citi şi de aiurea cu mult mai mult interes decât multe articole din simandicos-burduhoase periodice bucureştene sau periodice clujene — „Patria" exceptând —. Uneori ţinuta literară e tot atât de remarcabilă ca şi sentimentul dominant. Citâm „Impresii din închisoare" de dl Const. I. Goga, care de altminteri e şi un poet. („F. vlasului" poate figura şi în reviste literare pretenţioase).

11. CRITERION. Anul II, Nr. 6—7. Eleganta revistă bucureşteană ne aduce amplul articol al Dlui *Mircea Eliade* asupra REABILITĂREI SPIRITUALITĂŢII. Citâm din finalul articolului eseistului şi gânditorului: „In fiecare din aceste etape pe drumul desăvârşirii omului, nu s'a creat sintetic un „om nou", ci el s'a născut printr'o iluminare lăuntrică. Ceva mai mult: omul s'a realizat în fiecare printr'o experienţă decisivă (convertirea la creştinism de pildă) şi nu s'a făcut automat, din afară. Şi în fiecare din aceste experienţe decisive, numai libertatea şi creaţia au jucat rol...

De acea, zadarnic se vorbeşte de „omul nou", făcut cu ajutorul statului sau cu ajutorul revoluţiei. Omul nou nu se face în serie, ci prin experienţe adânci, reale... Omul nou nu se aşteaptă dela cineva, sau dela un partid el se face acum, de către oricine simte nevoia şi ştie unde să-l caute".

Câte fraze atâtea adevăruri; dar obiecţiuni asupra unora din celelalte afirmaţii ale eseului Dlui Eliad mai rămân de făcut şi „Revista mea" va reveni mai târziu asupra acestei chestiuni. Un lucru trebuie spus de pe acum, privitor la *utilizarea analogiei istorice*.

Condiţiile dinamice, sociale, spirituale şi economice sunt azi atât de deosebite nu numai faţă de cele ale lumii antice, dar şi faţă de trecutul apropiat, încât utilizarea „de autoritate" a experienţei istorice este mai primejdioasă şi mai înşelătoare decât oricând şi în orice alt domeniu.

Sugestivă şi cu deosebire interesantă „Tirania formulelor capcane" a Dlui P. Comarnescu. Sperăm să revenim.

12. CRAINICUL CETĂŢII. Anul II No. 5-6. Director Prof. *Gh. Maxim Burdujanu* (80 pag. Suceava).

Venită prea târziu pentru a putea fi recenzată, ne mulţumim deocamdată să menţionăm sosirea ei la redacţie şi să remarcăm factura demnă a acestei reviste din orăşelul provincial. Dacă n'am fi avut din toată strădania şi riscurile luptei noastre decât unica mulţumire de a afla cât avânt spre ideal mai rămâne *şi durează* în oropsitele şi prea puţin cunoscutele noastre oraşe provinciale şi încă am fi răsplătiţi de satisfacţia intimă de a vedea că *nu suntem puţini* idealiştii, ci numai ne ignorăm, din vina noastră şi din grija cui se teme de înmănunchierea noastră.

Sursum corda!

OBSERVAŢIE GENERALĂ.

Regretăm că spaţiul nu ne permite să menţionăm toate periodicele ce ni s'au trimis „pentru schimb". Regula pe care ne-am impus-o e să le citâm în ordinea venirii. Mai menţionăm, din cele nou venite, **următoarele**, câte mai încap aci, rămânând să complectăm şi spicuim restul în numărul viitor.

FRIZE revistă de literatură şi cronică. Anul II, dir. N. Cantonieru şi M. Chirnoagă. Braşov.

MANIFEST Literar, social artistic. Anul II. Dir. Gh. Ivaşcu, Iaşi.

OLTENIA ECONOMICĂ. Anul XII, sub dir. unui comitet, Craiova.

ZBICIUL social dem. independent. Anul II. Dir. Propr. Ioan Jucu de Banat, Timişoara.

GAZETA CĂRŢILOR, Anul IV, Dir. Prof. D. Munteanu — Râmnic — Ploieşti.

CALEIDOSCOP artistic, literar, social. Anul II, Red. N. I. Petre şi I. Olteanu, Cluj.

REFORMA. Organ independent. Dir. Politic Dr. Cristofovici, Bucureşti.

CUVÂNTUL FEMEILOR, gazetă independentă, Anul III, Dir. Ortensa Satmary. Buc.

Phorkyadele

CRONICA RIMATA

SKY

Dacă vezi trecând pe stradă,
Sâmbăta, de-atâtea ori,
Lume din protipendadă,
In costum de mascaradă,
Sunt skyori.

Ori dudui mumificate
In costume de orori,
Care duc gemând, pe spate,
Saci, bastoane, scânduri late,
Sunt skyori.

Peste skyurile grele
Şi duzine de prăjini
Cu rotiţe şi curele
Se înghesuie — sardele —
In maşini.

Iar cum stau aşa, grămadă,
Toţi pe buze c'un refren:
— „Un nou „larth" pentru zăpadă"...
Totu-ţi pare o poşadă
De Forain.

SUS.
Ţăranii:
— „Tulai! Dracu'!
Î-oite-l! Prinde-l dacă poţi,
Nu le-ajunge tot Feleacu'
Cum se duc de-a berbeleacu'
Buluc, toţi!"

Stau cu zâmbetul pe buză
Rezemată în baston,
In priveliştea confuză...
Ce păcat să'ngheţi, o, Muză!
'N Helicon!

Cocoşându-se din şale,
Cu un plug ca un echer
A pornit un Domn la vale.
Câţiva paşi... şi se prăvale:
E bucher.

Altu'n pantă nu se scoală,
Ci rămâne credincios
Frânei lui... „naţională"
Cu viteză colosală
Stând pe... dos.

Prăvălit printre răzoare
Altul zice:
— „E deştept
Cine 'mi spune-acuma care
Dintre skyuri şi picioare
E cel drept".

Doamna cea „interesantă"
Debutantă şi novice.
Cade la mijloc de pantă
Şi aşteaptă nonşalantă
S'o ridice.

Ci cum zboară rânduri-rânduri
Aşii, lunecând uşor
Se întreabă stând pe... gânduri:
„N'au cumva altfel de scânduri
La picior?"

*

Pe nămeţi de naftalină
Lunecări domoale... Nici
Nu simţi corpul cum se 'nclină:
Parc'ar săgeta'n lumină
Rândunici.

Volatile pier în soare
Zdrenţe palide de nori
Şi-atunci codri'n depărtare
Chiamă cete călătoare
De skyori.

Foame mi-e! Halucinată
Codru-l văd decor gustos:
Brazii sunt de ciocolată
Iar zăpada presărată —
Zahăr tos.

. . . . . .

Totul e 'n contraste dure:
Pete negre ori lactee,
Dar în zborul prin pădure
Scuturăm din crengi obscure
Curcubee.

INTOARCERE.
Lungi amurguri violete
Ne adună 'n stol cocorii:
Trec spre casă cete-cete
Obosite siluete
Toţi skyorii.

Ci cu scândurile 'n spate
Cum îmi târşii pasul mort.
Mă privesc ponciş surate
Şi le-aud icnind fardate:
„Poftim sport"!!

PALLAS.

POSTA REDACŢIEI

1. Anunţ şi pe această cale pe distinşii colegi care mi-au trimis manuscrisele, că nu voi publica numele lor până când nu-mi vor reînoi autorizaţia: dacă le e frică de Dl *Pauker* şi de presa evreiască de sub comanda D-sale, să mi-o spună.

Nu e numaidecât nevoie să fie voinicoşi.

2. D-lor *Jenk, P. C.* şi *Alfredo*: Şi anonimi şi fără spirit şi fără talent... nu e un odios cumul? La coş!

3. D-rei poeta A. C., citiţi primul articol al numărului precedent al revistei. Poezii slabe nu publică în *Revista Mea* decât directoarea.

4. Anonimatul nu implică în mod necesar politeţea unui răspuns.

5. Dlui *Romy G. Buc.* De unde ştiai că am să scot *Revista Mea? Eşti zodier?* Am primit abonamentul pe doi ani. Cineva te-a imitat! Mulţumiri şi într'un semn bun!

6. Anonimilor cu cărţi poştale injurioase: fac o colecţie specială. Mai trimiteţi. Intr'una din ele am recunoscut cu satisfacţie scrisul şi stilul uneia din *fosilele eroine* ale Cl. VII A. Aştept tezele! In numărul viitor public şi eu una.

7. Domnului *Crezu*, Braşov. Am primit primul caet al romanului D-tale. L'am citit pe nerăsuflate. Urmarea... Urmarea! Intreaga redacţie moare de nerăbdare. E primul D-tale roman? Nu cred. In orice caz cordiale felicitări. Aşteptăm. Repet: aşteptăm.

8. Amânăm recenzarea volumelor trimise pentru numerile viitoare.